

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

ส่วนที่ 1 1.1 ในด้านการประเมินค่าอารมณ์ตนเอง-ไม่ตนเองของผู้รับการทดลองแต่ละ
สภาพการณ์ พบว่า
ผู้รับการทดลองในแต่ละสภาพการณ์ต่างประเมินค่าอารมณ์ตนเอง-ไม่ตนเอง
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

1.2 ในด้านการประเมินค่าอารมณ์เป็นสุข-เป็นทุกข์ อารมณ์ดี-ไม่ดี อารมณ์
เศร้า-เบิกบานของผู้รับการทดลองแต่ละสภาพการณ์ พบว่า
ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางบวกรายงานการ
ประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์พึงเสียดใจเราอารมณ์ทางบวกรายงานการ
ประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าในสภาพการณ์พึงเสียดใจเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางบวกประเมินค่าอารมณ์
ไม่สูงกว่าในสภาพการณ์พึงเสียดใจเราอารมณ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางลบประเมินค่าอารมณ์
ไม่สูงกว่าในสภาพการณ์พึงเสียดใจเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 2 ในด้านพฤติกรรมการช่วยเหลือ พบว่า

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางบวกและสภาพการณ์พึงเสียดใจ

เราอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางลบและสภาพการณ์พึงเสียดัง
เราอารมณ์ทางลบไม่อาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือ
มากกว่าในสภาพการณ์คุณภาพเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้รับการทดลองในสภาพการณ์พึงเสียดังเราอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือ
มากกว่าในสภาพการณ์พึงเสียดังเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1

1.1 จากการประเมินค่าอารมณ์ต้นตัว-ไม่ต้นตัว พบว่า ผู้รับการทดลองประเมินค่าอารมณ์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ สิ่งเราทั้งที่เป็นภาพเราอารมณ์ทางบวก ภาพเราอารมณ์ทางลบ เสียงเราอารมณ์ทางบวก และเสียงเราอารมณ์ทางลบ ต่างเราให้ผู้รับการทดลองในแต่ละสภาพการณ์เกิดอารมณ์ต้นตัวในระดับความเข้มข้นไม่แตกต่างกัน ($t = 1.8769, 1.0373, 0.1427$ และ 0.2645 ตามลำดับ) ซึ่งผลที่ได้จากการทดสอบนี้สามารถยืนยันได้ว่าอาสาสมัครช่วยเหลือของผู้รับการทดลองมีพื้นฐานความเข้มข้นของอารมณ์ในระดับเดียวกันทุกสภาพการณ์

1.2 ในการประเมินค่าอารมณ์ ผลปรากฏว่า ผู้รับการทดลองที่ดูภาพเราอารมณ์ทางบวกประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าผู้รับการทดลองที่ดูภาพเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.001$ ($t = 28.4862$) และผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเราอารมณ์ทางบวก ประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.001$ ($t = 19.0391$) จากผลข้างต้นนี้ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางบวก อันได้แก่ อารมณ์เป็นสุข อารมณ์ดี และอารมณ์เบิกบาน ประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางลบ อันได้แก่ อารมณ์เป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี และอารมณ์เศร้าอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเนื่องจากในการใช้มาตรจำแนกความหมายว่าลักษณะอารมณ์แบบ 7 ขวบนั้น ผู้วิจัยได้จัดลักษณะอารมณ์ทางบวกอยู่สเกลข้างมาก และจัดให้ลักษณะอารมณ์ทางลบอยู่สเกลข้างน้อย ดังนั้นเมื่อผลที่ได้ข้างตน พบว่า ผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกประเมินค่าในมาตรอารมณ์สูงกว่าผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางลบ จึงทำให้สามารถสรุปได้ว่าผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกประเมินค่าอารมณ์ไปทางสเกลข้างมาก ซึ่งก็คือ อารมณ์เป็นสุข อารมณ์ดี และอารมณ์เบิกบาน ในขณะที่ผู้รับการทดลองที่ถูกเราให้เกิดอารมณ์ทางลบประเมินค่าอารมณ์ไปทางสเกลข้างน้อย ซึ่งก็คือ อารมณ์เป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี และอารมณ์เศร้า

จากผลข้างตน แสดงให้เห็นว่า ผู้รับการทดลองต่างประเมินค่าอารมณ์สัมพันธ์กับชนิดของสิ่งเร้า สิ่งเร้าที่มากกว่ากระตุ้นอารมณ์ทั้งที่เป็นภาพและเสียงต่างมีผลเราให้ผู้รับการทดลองเกิดอารมณ์ตามที่ต้องการ กล่าวคือ ภาพและเสียงที่คาดว่าจะเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกก็สามารถเราให้ผู้รับการทดลองเกิดอารมณ์ทางบวกได้อย่างแท้จริง และภาพกับเสียงที่คาดว่าจะเราให้เกิดอารมณ์ทางลบก็สามารถเราให้ผู้รับการทดลองเกิดอารมณ์ทางลบก็สามารถเราให้ผู้รับการทดลองเกิดอารมณ์ทางลบได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การเปรียบเทียบสิ่งเร้า 2 ชนิดในแง่ที่ว่า สิ่งเร้าชนิดใดมีผลสามารถเราอารมณ์ได้มากกว่ากัน ผลจากการทดลองระบุว่า ผู้รับการทดลองที่ดูภาพเราอารมณ์ทางบวกประเมินค่าอารมณ์ไม่มากกว่าผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเราอารมณ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($t = 0.2242$) และผู้รับการทดลองที่ดูภาพเราอารมณ์ทางลบก็ประเมินค่าอารมณ์ไม่มากกว่าผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเราอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เช่นกัน ($t = -1.3955$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สิ่งเร้าที่เป็นภาพไม่สามารถเราอารมณ์ได้มากกว่าสิ่งเร้าที่เป็นเสียงอย่างมีนัยสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเฉลี่ยของการประเมินค่าก็เป็นตัวชี้แนะได้ว่าภาพมีแนวโน้มจะสามารถเราอารมณ์ได้มากกว่าเสียง กล่าวคือ ในการเกิดอารมณ์ทางบวกจากภาพ ผู้รับการทดลองประเมินค่าอารมณ์ไปทางสเกลมากกว่า ผู้รับการทดลองที่ฟังเสียง ($\bar{X} = 161.25$ และ 149.9) และในการ

เกิดอารมณ์ทางลบจากภาพ ผู้รับการทดลองก็ประเมินค่าอารมณ์ไปทางสเกลน้อยกว่าผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 39.75$ และ 64.85) แต่การที่ค่าที่ได้ไม่นับสำคัญ อาจเป็นเพราะสิ่งเร้าคือ ภาพและเสียงที่ใช้นั้น ถึงแม้จะเข้มข้นพอที่จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมการช่วยเหลือได้ แต่ยังไม่มีความเข้มข้นเพียงพอที่จะทำให้เห็นความแตกต่างของการประเมินค่าอารมณ์จากภาพและเสียงได้อย่างชัดเจน

2. ในด้านพฤติกรรมการช่วยเหลือ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้รับการทดลองที่ดูภาพเร้าอารมณ์ทางบวกและผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเร้าอารมณ์ทางบวกทางรายงานว่าจะอาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.01$ ($t = 2.8025, 2.6272$) ในขณะที่ผู้รับการทดลองที่ดูภาพเร้าอารมณ์ทางลบและผู้รับการทดลองที่ฟังเสียงเร้าอารมณ์ทางลบทางรายงานอาสาสมัครช่วยเหลือไม่มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.01$ ($t = 2.1307, 2.0484$) จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้รับการทดลองที่ถูกเร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวกจะอาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่ากลุ่มควบคุม แต่ผู้รับการทดลองที่ถูกเร้าให้เกิดอารมณ์ทางลบอาสาสมัครช่วยเหลือไม่มากกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ การเปรียบเทียบการอาสาสมัครช่วยเหลือของผู้รับการทดลองที่ถูกเร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวกและทางลบยังพบว่า ผู้รับการทดลองที่ถูกเร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวกโดยภาพเร้าอารมณ์ทางบวกและเสียงเร้าอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่าผู้รับการทดลองที่ถูกเร้าให้เกิดอารมณ์ทางลบโดยภาพเร้าอารมณ์ทางลบและเสียงเร้าอารมณ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.01$ ($t = 3.03, 2.64$) ซึ่งผลที่ได้สนับสนุนผลการศึกษาของไอเซนและเลวิน (Isen and Levin, 1972)¹ และแอดเดอร์แมน (Aderman, 1972)² ที่พบว่า

¹ Alice M. Isen and Paula F. Levin, "Effect of feeling good on helping: Cookies and kindness," Journal of Personality and Social Psychology 21 (March 1972): 384-388.

² David Aderman, "Elation, Depression and Helping Behavior." Journal of Personality and Social psychology 24 (October 1972): 91-101.

เมื่อคนเราเกิดอารมณ์ทางคานต์ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุอะไรก็ตามจะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือมาก แต่ผลการทดลองที่ได้นำไปศึกษาค้นคว้าของคอนเนอร์สไตน์ คอนเนอร์สไตน์และมังเกอร์ (Donnerstein Donnerstein and Manger, 1975) ซึ่งพบว่า ผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทางคานต์จะมีพฤติกรรมการช่วยเหลือมากกว่าผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทางคานต์บวก¹ การที่ผลการทดลองออกมาว่าผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือมากกว่า เมื่อเกิดอารมณ์ทางคานต์ อาจเป็นเพราะคนเราเมื่อเกิดอารมณ์ดี เป็นสุข เบิกบาน แล้วก็เกิดความรู้สึกดีที่จะเผื่อแผ่ความสุขนั้นแก่ผู้อื่น เมื่อมีผู้ขอความช่วยเหลือก็จะช่วยเหลือมาก เพราะคนไม่มีความกังวลใด ๆ อยู่ในจิตใจ แต่ในกรณีที่คนเกิดอารมณ์ไม่ดี เป็นทุกข์ หรือเกิดอารมณ์เศร้า จะเกิดความรู้สึกเบื่อ เห็นอหายน่าหมกมุ่นอยู่ในความทุกข์ของตนเอง เมื่อมีผู้มาขอความช่วยเหลือก็ไม่อยากช่วยหรือช่วยเหลือน้อย เพราะในขณะนั้นรู้สึกวุ่นวายใจยังไม่สามารถขจัดหรือแก้ไขสิ่งที่มีรบกวนอารมณ์ของตนได้ เกิดความกังวล หมกมุ่นอยู่ในความคิดหาทางที่จะทำให้ตนเองเกิดอารมณ์เป็นสุข เบิกบาน เมื่ออารมณ์ดีขึ้นแล้วจึงนึกช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป หรืออาจอธิบายได้โดยใช้กฎของความเท่ากัน (Law of equity)² คือผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทางบวกอาจจะเชื่อว่าตนอยู่ในสภาพของความไม่เท่ากันโดยตนเอง

¹ Edward Donnerstein, Marcia Donnerstein and Gerry Manger, "Helping Behavior as a function of pictorially induced moods," Journal of Social Psychology 97 (October 1975): 221-225.

² Leonard Berkowitz, "Law of equity," Advances in experimental social psychology, Vol. 2, New York and London: Academic Press, 1972, p. 178.

เป็นผู้ใดทำไร เพราะได้รับผลกำไรซึ่งในที่นี้คือการเกิดอารมณ์เป็นสุข อารมณ์ดี อารมณ์
 เบิกบาน ดังนั้น เพื่อที่จะรักษาสภาพของความเท่ากันไว้ ผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทาง
 บวกจะเกิดแรงจูงใจที่จะตอบแทนผลกำไรนั้นโดยการช่วยเหลือผู้อื่น แต่ในทางกลับกัน
 ผู้รับการทดลองที่เกิดอารมณ์ทางลบอาจจะเชื่อว่าตนอยู่ในสภาพของความไม่เท่ากัน โดย
 ตนเองเป็นผู้เสียผลกำไร ซึ่งในที่นี้คือ การเกิดอารมณ์เป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี อารมณ์เศร้า
 และเพื่อที่จะปรับให้เกิดความสมดุลขึ้น จึงพยายามลดผลประโยชน์หรือสิ่งที่คุณจะได้รับ
 บาง ซึ่งก็คือ การลดการช่วยเหลือผู้อื่นหรือการช่วยเหลือผู้อื่นน้อยลงเอง .